

NOVI PRAVNI REŽIM ZA MARINE (ur. J. Barbić et al.)

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, Zagreb, 2019., str. 430

Za Republiku Hrvatsku pomorsko je dobro prirodno bogatstvo jer se na njemu odvijaju brojne gospodarske aktivnosti, među kojima je od izuzetnog značenja nautički turizam koji se posljednjih 30 godina intenzivno razvija i donosi značajne prihode državnom proračunu. Međutim, u pravnom smislu, to je područje veoma složena i neistražena materija s manjkavim pozitivnopravnim okvirom pa je radi pronalaženja rješenja za unapređenje pravnog okvira pokrenut znanstvenoistraživački projekt *Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine: unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša* (DELICROMAR), koji je financirala Hrvatska zaklada za znanost u razdoblju 1. III. 2016. – 28. II. 2019., a provodio se u Jadranskom zavodu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Rezultati istraživanja predstavljani su na završnoj konferenciji projekta u studenome 2018. godine i objavljeni u knjizi *Novi pravni režim za marine*. Obuhvaćaju sve pravno relevantne teme vezane za pravni status luka nautičkog turizma, njihovo koncesioniranje, ugovore o vezu u tim lukama, pravne aspekte sigurnosti i sigurnosne zaštite u tim lukama, očuvanje okoliša i sl.

Knjiga objedinjuje radove pomorsko-pravnih znanstvenika i stručnjaka koji su sudjelovali u projektu i podijeljena je u deset poglavlja različitih autora, ovisno o području istraživanja.

Predgovor urednika knjige akademika Jakše Barbića, doc. dr. sc. Adriane Vicenca Padovan i dr. sc. Vesne Skorupan Wolff objašnjava razloge pokretanja, ciljeve i rezultate znanstvenoistraživačkog projekta DELICROMAR i obrazlaže njegov značaj u zaštiti općeg interesa Republike Hrvatske.

Prvo je poglavlje rad pod naslovom *Predstavljanje projekta Delicromar*, voditeljice projekta doc. dr. sc. Adriane Vincenca Padovan, u kojemu se navode suradnici, ciljevi i rezultati projekta te daje prikaz provedenih terenskih istraživanja.

Drugo je poglavlje rad pod naslovom *Perspektive održivog razvoja nautičkog turizma na Jadranu*, autora Zrinke Marušić, mag. math, i dr. sc. Siniše Horaka, a bavi se temom održivosti nautičkog turizma u Hrvatskoj te sadrži grafički i tabelarni prikaz statističkih podataka o trendovima porasta te gospodarske djelatnosti.

Treće je poglavlje rad pod naslovom *Postupak dodjele koncesije za luku nautičkog turizma u hrvatskom pravu*, autorice doc. dr. sc. Ive Tuhana Grgić. Bavi se problematikom primjenjivog prava u postupcima dodjele koncesija jer su pojedine odredbe zakona koji uređuju ovo područje različite, ponekad i sasvim suprotne, a svi koji primjenjuju odredbe o koncesijama dužni su cjelokupno nacionalno pravo interpretirati u skladu s tekstem i svrhom Direktive 2014/23/EU što stvara pravnu nesigurnost. Autorica analizira i uspoređuje važeće propise u postupku dodjele

koncesije, posebice odredbe koje su međusobno neusklađene, a sve u cilju izmjena neusklađenih odredbi i postizanja pravne sigurnosti.

Četvrto je poglavlje rad pod naslovom *Pravno uređenje pružanja usluga u nautičkom turizmu u hrvatskim lukama de lege lata i prijedlozi de lege ferenda* autorice dr. sc. Božene Bulum i razrađuje problematiku neadekvatne pravne regulative zbog koje sve češće dolazi do nezakonitog gospodarskog korištenja pomorskog dobra. Autorica detaljno analizira pravna pravila koja reguliraju pružanje usluga u nautičkom turizmu u Hrvatskoj, a nisu prilagođena ekspanziji te gospodarske grane i daje prijedloge za pravno uređenje kako bi se spriječile daljnje zloupotrebe.

Peto je poglavlje rad pod naslovom *Standardizirani modeli ugovora o vezu za hrvatske marine kao korak naprijed*, autorica dr. sc. Vesne Skorupan Wolff i doc. dr. sc. Adriane Vincenca Padovan. Autorice analiziraju i sintetiziraju sve relevantne podatke dobivene istraživanjem i analiziranjem sastojaka ugovora o vezu, sadržaja usluga koje marine pružaju u okviru ugovora o vezu, prava i obveza ugovornih strana te ostalih relevantnih ugovornih odnosa koji se primjenjuju u praksi hrvatskih marina. Cilj je, u interesu pravne sigurnosti, standardizirati opće uvjete ugovora o vezu hrvatskih marina.

Šesto je poglavlje rad pod naslovom *Izvanugovorna odgovornost luke nautičkog turizma u okviru hrvatskog zakonodavstva*, autorice prof. dr. sc. Dorotee Čorić, s kratkim prikazom rješenja hrvatskog zakonodavstva glede utvrđivanja izvanugovorne odgovornosti luke nautičkog turizma. Obuhvaćene su odgovornosti prema trećima i to za štete u slučaju smrti, ozljede ili oštećenja zdravlja trećih osoba, za štete na njihovoj imovini te štete zbog onečišćenja. Kako hrvatsko zakonodavstvo ne sadrži posebna rješenja ili poseban režim izvanugovorne odgovornosti luke nautičkog turizma, u ovom se radu analiziraju primjenjivi pomorskopравни propisi te pravila općeg odštetnog prava kako bi se našla zakonska rješenja kojima će se ova problematika jasnije regulirati.

Sedmo je poglavlje rad pod naslovom *Usporedba hrvatskog i engleskog prava i poslovne prakse osiguranja odgovornosti marine*, autorice doc. dr. sc. Marije Pijaca, koja analizira razloge za nužnost ugovaranja osiguranja odgovornosti marina prvenstveno zbog velikog broja i imovinske vrijednosti plovila u marini, kao i zbog broja osoba koje borave na plovilima ili u ostalim objektima u marini. Uspoređuje hrvatski pravni okvir s primjerima engleskog prava ponajprije zbog značaja engleskog tržišta osiguranja u svijetu osiguranja općenito, pa tako i u predmetu osiguranja odgovornosti marine.

Osmo je poglavlje rad pod naslovom *Pravni aspekt sigurnosti plovidbe u hrvatskim marinama*, autora prof. dr. sc. Ranke Petrinović i doc. dr. sc. Nikole Mandića. Njime se analiziraju svi propisi Republike Hrvatske kojima se regulira nautički turizam kao poseban interdisciplinarni turistički fenomen, ističu manjkavosti pojedinih odredbi i predlažu rješenja za daljnje unapređenje osiguranja standarda sigurnosti plovidbe u marinama jer je to jamstvo uspješnog odvijanja djelatnosti nautičkog turizma.

Deveto je poglavlje rad pod naslovom *Razvoj sigurnosnih standarda u marinama*, autora doc. dr. sc. Josipa Pavličeka koji razmatra sigurnosne standarde u marinama kao važnog segmenta nautičkog turizma. Rad sadrži analizu sigurnosnih aspekata u hrvatskim marinama, predlaže zakonska i tehnološka sigurnosna rješenja pri čemu ističe važnost postizanja ravnoteže između potrebe turista za sigurnošću i njihove želje za slobodom kretanja, bezbrižnošću i odmorom.

Deseto je poglavlje rad pod naslovom *Pravni izazov razvoja nautičkog turizma u Crnoj Gori* autora prof. dr. sc. Branislava Radulovića, gdje se daju pregled i analiza pravnih akata koji uređuju pitanje nautičkog turizma u Crnoj Gori te prijedlozi za daljnje unapređenje pravnog uređenja.

Na kraju knjige prikazani su ogledni opći uvjeti i modeli ugovora o vezu u marinama koji su također rezultat istraživanja i rada na projektu DELICROMAR, a kao preporuku hrvatskim marinama za standardizaciju općih uvjeta ugovora o vezu, osmislile su ih doc. dr. sc. Adriana Vicenca Padovan i dr. sc. Vesna Skorupan Wolff iz Jadranskog zavoda HAZU.

Prikazano djelo obuhvaća analizu svih izvora prava u Republici Hrvatskoj i u drugim pomorskim zemljama, uz prijedloge za unapređenje pravnog okvira za marine. No, ono nije samo znanstveno-stručna analiza, već i vrijedna studija koja sadrži preporuke i modele za poboljšanje pravne sigurnosti, unapređenje i daljnji održivi razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj, s održanjem standarda zaštite morskog okoliša i sigurnosti na moru, s obzirom na stratešku orijentaciju naše zemlje prema ovom gospodarskom sektoru.

Dina Reić